

Psykologi C

Termin	Sommer 2022
Institution	Thisted Handelsgymnasium, EUC Nordvest
Uddannelse	HHX
Fag og niveau	Psykologi, C
Lærer	Anne Skriver Dahl (ASD) + Sebastian Venø Thesbjerg (SVT)
Hold	Psykologi C, 3.g valgfag,

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

1. Fra barn til voksen
2. Menneske i det senmoderne samfund
3. Fællesskaber – Grupper - Ondskab
4. Om psykologi + Metode og kritiske overvejelser i psykologi

Grundbog: Psykologiens veje, Systime Ibog, læreplan 2017 (PV)

<https://psykveje.systime.dk/>

Titel 1	Fra barn til voksen
Indhold	TEMA 1: Fra barn til voksen - om den tidlige barndoms betydning - om tilknytning, omsorgssvigt, resiliens - om mønsterbrud og indlæring Den tidlige barndoms betydning: tilknytning, omsorgssvigt og resiliens Kap. 6: Udviklingspsykologi / p5050 (PV) Kritik af faseteorierne, Daniel Stern (om begyndende selv og kerneselv), s. 82-92 https://psykveje.systime.dk/index.php?id=5050 (Eksperimenter: ansigtsduetter og Edward Tronick: Still face-eksperimentet https://www.youtube.com/watch?v=apzXGEbZht0) TV2dok: <i>Er du mors lille dreng?</i> + om RIG'er og <i>Er du mors lille dreng</i> fra Anvendt psykologi s.196-197 John Bowlby og Mary Ainsworth s. 100-106 https://psykveje.systime.dk/?id=5043 Kap. 8 Tilknytningsforstyrrelser og omsorgssvigt 117-136 / p5098 https://psykveje.systime.dk/index.php?id=5098 (Eksperimenter: Ainsworths fremmedsituationstest, Harlows eksperiment med abeunger, Spitz' længdesnitundersøgelse af børn i kvindefængsel + spædbørnshjem, Rutters længdesnitundersøgelse af 144 rumænske børnehjemsbørn, længdesnitundersøgelser af virkninger af negative erfaringer + Kauai-undersøgelsen prospektiv længdeundersøgelse om risiko og resiliensfaktorer)

	TV2dok: <i>Er du mors lille dreng? 10 år senere</i> Figur 1.1 Typer af omsorgssvigt - Else Christensens inddeling + Figur 1.2 og 1.3 + case Michael s. 13 + 16 (Psykologi – fra celle til selfie) Om mønsterbrud – Teorier og psykologiske forklaringsmodeller (kompendium) Indledning s. 9-10 (Ulla Søgaard: Mønsterbrud – teorier forskning og eksempler, 2016 – herefter Mønsterbrud, 2016) Socialpsykologiske teorier: Aaron Antonovskys oplevelse af sammenhæng (OAS) s. 182-185 (Ulla Søgaard: Psykologi – aktuelle teorier og nyere forskning, 2013 – herefter Psykologi, 2013) Antonovskys teori anvendt på mønsterbrud s. 21-22 (Mønsterbrud, 2016) Psykologiske indlærings teorier: Albert Banduras sociale indlærings teori, s. 82, 87-93 (Psykologi, 2013) Social indlærings teori og mønsterbrud, s. 83 (Mønsterbrud, 2016) Seligmans kognitive indlærings teori, s. 93-100, 104-105 (Psykologi, 2013) Kognitiv indlærings teori og mønsterbrud, s. 95 (Mønsterbrud, 2016) 6.9. Indlært hjælpeløshed 285-286 (Psykologi – fra celle til selfie) At bryde den sociale arv s. 153-155 (Psykologi – fra celle til selfie) (Eksperiment: Seligmans laboratorieforsøg med hundehvalpe) 4.11 Narrativ psykologi og socialkonstruktivisme (Bruner og White) (Pædagogik: Introduktion til pædagogers grundfaglighed, Systime) Narrativ terapi + Narrativ psykologi og mønsterbrud, s. 119-122 (Mønsterbrud, 2016) Dokumentar: <i>Min barndom i helvede</i> (2012) Dokumentar: <i>Sådan overlever du en lortebarndom</i> (2019) Artikel fra Socialpædagogen: <i>Nu mestrer Moni sit liv</i> (2009) Undersøgelse Trygfonden: <i>Hver 11. barn udsættes for slag</i> (2016)
Omfang	35 %
Særlige fokuspunkter	Eleverne skal i forhold til temaet kunne: - demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske - redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser - formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag - inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger - demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden - vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger - argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde - demonstrere viden om psykologis identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag.
Væsentlige arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, fremlæggelse, individuelt arbejde, skriveøvelser.

Titel 2	Menneske i det senmoderne samfund
Indhold	TEMA 2: Menneske i det senmoderne samfund - om personlighed, stress og coping - om ungdom, senmodernitet, og identitet - om den digitale ungdom og læring (herunder opmærksomhed, hukommelse og multitasking) - om køn, opdragelse, kultur Om personlighed, stress og coping Kap 18. Personlighedspsykologi 309-320 / p4831 (PV) https://psykveje.systime.dk/index.php?id=4831 Personlighedspsykologi, (The Big Five udeladt), Henrik Høeg-Olesen: Den forsigtige og risikovillige type, Menneskets dobbelthed, Vestens hurtige puls, Afslutning. Ted Talk: klip om introverte (10 min) Artikler "Indadvendte Sarah" Undersøgelse: Forskningsnyt "Udadvendte mennesker er mere lykkelige" "De tidlige år" Engelsk videnskabsmagasin – om Dunedinundersøgelsen i New Zealand, DR2 2016 Personlighedstyperne ud fra Dunedin-undersøgelsen: Den selv sikre personlighedstype (ca. 28% af befolkningen), Den reservede personlighedstype (ca. 15% af befolkningen), Den veltilpassede personlighedstype (ca. 40% af befolkningen), Den hæmmede personlighedstype (ca. 7% af befolkningen), Den impulsstyrede personlighedstype (ca. 10% af befolkningen) Kap 23. Stress og coping 439-450 / p5559 + 452-457 (PV) https://psykveje.systime.dk/index.php?id=5559 https://psykveje.systime.dk/index.php?id=5572#c12524 Stress og coping, Akut og kronisk stress, Stress: et samspil mellem ydre og indre faktorer, Problemer i det moderne arbejde, Udbrændthed og menneskearbejde, Coping (Teoretikere / undersøgelse: Holmes og Rahe spørgeskemaundersøgelse om livsforandringer og stress, Høeg-Olesen om den forsigtige og risikovillige type og OSN, Seligman: pessimistisk eller optimistisk forklaringsstil, Antonovsky: OAS) TV2 "Fældet af stress 1" Undersøgelse: Djøfs undersøgelse af psykisk arbejdsmiljø, stress og balance, 2012 (s. 1 + 4-6) 306-308 / p5384 https://psykveje.systime.dk/?id=5384 Den humanistiske psykologi: Højdepunktsoplevelser og flow. (Flowoplevelsen som motivation og det positive modstykke til stressoplevelse) Det gode arbejde og stress fra Den nye psykologihåndbog s.253-256 Artikel: Jeg troede, jeg var lavet af jern Om ungdom, senmodernitet og identitet Forløb: Personlighed og identitet - ved SVT Formål: Personlighed og identitet er begreber, som forskellige grene af psykologien beskæftiger sig med både empirisk og teoretisk. Begreberne dækker over individuelle, sociale og kulturelle forskelle og ligheder mellem mennesker. I forløbet Personlighed og identitet har vi undersøgt individuelle forskelle i livsstil og håndtering af udfordringer, herunder stress og coping.

	Eleverne har arbejdet med kreative øvelser, selvrefleksion og personlig anvendelse, karriere og praktisk anvendelse, innovation og ny anvendelse samt metode og aktuelt stof fra ibogen "Kreativ psykologi". Kernestof: - Ole Schultz Larsen: Psykologiens veje Psykologiens veje (iBog) (systime.dk), kap. 18 – Personlighedspsykologi og kap. 23 – Stress og Coping - Karen Østergaard Richter Hansen og Amina Olander Lap: Kreativ psykologi Kreativ psykologi (systime.dk), kap. 2 – Personlighed og identitet. Supplerende stof: - De perfekte piger: "Vi må aldrig ramme bunden" fra Politiken, 2014. - Artikel: "Allerede fra helt små bliver danske børn udsat for kønsstereotyper" fra Undervisningsministeriet, 2020. - Artikel: "20-årig student flyttede ud i øde hytte uden strøm og vand". TV2.dk, 16. okt. 2020. - Artikel: "Gymnasieelever får stress: Ligger søvnløs om natten", af Lærke Bjørn Bang, Fyns Stiftstidende, 24.9.2019. Arbejdsformer: Klasseundervisning, gruppearbejde og elevoplæg. (+ om kognition og læring, samt om socialpsykologi, eksemplificeret ved filmen "Bølgen") Om ungdom, senmodernitet og identitet - fortsat ved ASD Kap. 19 Ungdom og senmodernitet 326-332 / p5423 (PV) https://psykveje.systime.dk/?id=p5423&L=0 Kapital og habitus, Hvad er identitet, Sociale arenaer, Roller og identitet, Den narcissistiske ungdom, Selvrealisering og ansvarspres, Unge i konkurrencestaten, Tre socialkarakterer. (Teoretikere: Bourdieu: Kapital og habitus, Erikson: Jegidentitet og social identitet, Gergen: Det multiple selv, Giddens: identitet er et refleksivt projekt, Riesmann: tre socialkarakterer) https://psykveje.systime.dk/?id=c14041 Socialpsykologi - Selvværd 409-410 / p14041 (PV) Tv-dokumentar: <i>De perfekte piger</i> + artikel <i>Det perfekte er det nye normale</i> Om den digitale ungdom og læring (herunder opmærksomhed, hukommelse og multitasking) https://psykveje.systime.dk/index.php?id=5238 Kognition - Opmærksomhed (multitasking) s.176-179 / p5238 (PV) https://psykveje.systime.dk/index.php?id=5290 Motivationsprocesser (ift. læring) s. 236-238/ p5290 (PV) 6.3 Læring og hukommelse (uddrag s. 250-254 Psykolog – fra celle til selfie) https://psykveje.systime.dk/?id=p5236 Model for hukommelse s.190 (PV) TV2-dokumentar: Når mobilen tager magten (1), 2015
Omfang	40 %
Særlige fokuspunkter	Eleverne skal i forhold til temaet kunne: - demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske

	- redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser - formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag - inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger - demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden - vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger - argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde - demonstrere viden om psykologis identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag.
Væsentlige arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, fremlæggelse, individuelt arbejde, skriveøvelser.

Titel 3	Fællesskaber – Grupper – Ondskab
Indhold	TEMA 3: Fællesskaber – Grupper – Ondskab - om grupper og fællesskaber - om mobning og konsekvenser af mobning (herunder digital mobning) - om hvad ondskab er og om årsager til og forklaringer på ondskab Om grupper og fællesskaber og om mobning og konsekvenser af mobning (herunder digital mobning) Kap. 21 Socialpsykologi 376-379, 380-390, 394-395, 412-414/ p5500 (PV) https://psykveje.systime.dk/index.php?id=5500 Intro til socialpsykologi, Massehypnose, Hvad er en gruppe?, Gruppepres og social kontrol (herunder mobning), Den sociale identitetsteori, Kognitiv dissonans. (Teoretikere/eksperimenter: Le Bon: Massehypnose, Sherif: definition på en gruppe, Asch: konformitet, Janis: gruppetænkning, Stoner: gruppepolarisering, Tajfel: sociale identitets teori, , Festinger: Kognitiv dissonans) Dokumentar DR2: Hængt ud på nettet (22 første minutter), 2017. Undersøgelse: Analysenotat fra børnerådet: Unges erfaringer med digital mobning, 2017 Klip om fællesskaber Om hvad ondskab er og om årsager til og forklaringer på ondskab Kap. 24 Ondskab 462-487 / p5634(PV) https://psykveje.systime.dk/?id=5634 Fravær af empati, Lydighedens dilemma, Zimbardo og virkelighedens fængsel, Moralsk frakobling, Det onde som frihed, Afslutning. (Teoretikere / eksperimenter: Baron-Cohen: Fravær af empati, Milgrams eksperiment, Zimbardos fængselseksperiment, Bandura: Moralsk frakobling, Svendsen: 4 typer ondskab) Klip: Milgrams eksperiment på moderne briter Dokumentar om Zimbardos eksperiment https://amara.org/da/videos/764uN8LIN7q5/da/1082758/

	[Til repetition - 7-trins guide til gennemgang af undersøgelse] Britisk dokumentar: Min søn er hellig kriger, TV2 2016 Klip om Thomas og Jan – radikale fællesskaber https://stop-radikalisering.dk/faellesskaber/ Artikler: Han ved mere om menneskets psykologi end de fleste (Berlingske april 2022) + 15-årig chattede på nazistisk forum (2022)
Omfang	25 %
Særlige fokuspunkter	Eleverne skal i forhold til temaet kunne: - demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske - redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser - formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag - inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger - demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden - vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger - argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde - demonstrere viden om psykologis identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag.
Væsentlige arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, fremlæggelse, individuelt arbejde, skriveøvelser.

Titel 4	Om psykologi + Metode og kritiske overvejelser i psykologi
Indhold	Om psykologi Om psykologifaget (Psykologi C) https://psykveje.systime.dk/index.php?id=4521&L=0 Hvad er psykologi? https://psykveje.systime.dk/index.php?id=5769 Arv og miljø https://psykveje.systime.dk/?id=4789 Tre videnskabelige traditioner https://psykveje.systime.dk/index.php?id=5773 Metode og kritiske overvejelser i psykologi <i>Metode og kritiske overvejelser – kap. 1(1.1 + 1.2 + 1.3) - fra Undersøgelser i psykologi af C.T. Jensen og K. Quorning, Systime 2018.</i> https://undersoegelseripsykologi.systime.dk/index.php?id=130 7-trins-guide til gennemgang af undersøgelser, brugt til undersøgelser og eksperimenter undervejs. Diskussion af metode i forhold til "De tidlige år" Engelsk videnskabsmagasin – om Dunedinundersøgelsen i New Zealand, DR2 2016

	Repetition og eksamenstræning Udarbejdelse af noteark med psykologiske begreber, teorier, undersøgelser af forskellige teoretikere/psykologer Repetition af psykologiske problemstillinger Eksamensguide og metode
Omfang	5 %
Særlige fokuspunkter	Eleverne skal kunne: - demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske - redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser - formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag - inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger - demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden - vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger - argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde - demonstrere viden om psykologis identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag.
Væsentlige arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, fremlæggelse, individuelt arbejde, skriveøvelser.